

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Quam vtilis, & laudabilis sit taciturnitas. cap.xxviii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

linguę petulantia, & multę refrænationis indigens. Propterea & quidam inquit^a; Laqueus fortis viro propria labia, & capitur verbis oris proprij: Supra cætera igitur cuncta membra hanc moderemur, hanc refranemus, & conuitia, contumeliaſque ac turpiloquia, & accusationes ex ore pellamus, & malã iuramentorum conſuetudinẽ.

^a Prouerb. 6.
Lingua ſupra
omnia membra
moderanda eſt
refrænanda eſt.

Quam utilis & laudabilis ſit taciturnitas.

CAP. XXIX.

QVARE cùm ex ſermone noſtro frequenter in magna, & grauiã incidamus pericula, & peccata, optimum, & tutiſſimum fuerit tacere, donec ratio, & tempus poſtulẽt nos debere loqui. Vnde D. Ambroſius clericis ſuis ſcribens b: Quid, inquit, præ cæteris debemus diſcere, quã tacere, vt poſſimus loqui, ne prius me vox condemnet mea, quã abſoluat aliena? ſcriptum eſt enim c: Ex verbis tuis cõdemnaberis, Quid opus eſt igitur, vt properes periculũ ſuſcipere condemnationis loquendo, cùm tacẽdo poſſis eſſe tutior? Complures vidi loquendo peccatum incidiſſe, vix quenquam tacendo, Sapiẽs eſt ergõ, qui nouit tacere. Ideoſque ſancti Domini, qui ſciebant, quia vox hominis plerumque peccato adiuncta eſt, & initium erroris humani ſermo eſt hominis, amabant tacere. Vnde & Pſalmiſta ait d: Dixi cuſtodiam vias meas, vt non delinquam in lingua mea. Sciebat enim & legerat diuinã protectionis eſſe, vt homo à linguę ſuę flagello abſconderetur, & à conſcientię ſuę teſtimonio. Verberamur enim tacito cogitationis noſtrę opprobrio, & iudicio conſcientię; verberamur etiã vocis noſtrę verbere, cùm loquimur ea, quorum ſono cõditur animus noſter, & mens conſauciatur. Quis eſt enim, qui mundum cor à peccatorum habeat colluſione, aut non delinquat in lingua ſua? Et ideo quia neminem ſciebat caſtum os ſeruare poſſe ab immunditia ſermonis, ipſe ſibi ſilentio legem impoſuit innocentię, vt tacendo culpã declinaret, quam vix effugere poſſet loquendo. Tace ergõ prius, & audi, & nõ delinques in lingua tua. Graue malum, vt aliquis ore ſuo condemnetur. Etenim ſi pro otioſo verbo reddet vnusquisque rationẽ, quanto magis pro verbo impuritatis, & turpitudinis?

b lib. 1. offic. c. 2.
Tacendo diſci-
mus recte lo-
qui.
c Matth. 22.

Sapiens eſt, qui
nouit tacere.

d Pſalm. 141.

Quis eſt, qui
nõ delinquat in
lingua ſua?

Tace, & audi,
vt non delin-
quas in lingua
tua.

Grauiora

Grauiora sunt enim verba præcipationis, quam
Ergò si pro otioso verbo ratio poscitur, quanto
pro sermone impietatis, ac impuritatis pœna exi-
t. Quid igitur? Mutos nos esse oportet? Minime. Est
tempus tacendi, & tempus loquendi.

*Est tempus ta-
cendi, & tem-
pus loquendi.
Ambros. lib. 1.
off. cap. 3.
a Eccl. 20. cap.
b Isaiæ 50. cap.*

c Eccl. 28. cap.

*Ori fac ostium
& vestem, &
verbis tuis sta-
teram.*

Deinde si pro otioso verbo reddemus rationem
deamus, ne reddamus pro otioso silentio. Homo
vt scriptura inquit^a, tacebit vsque ad tempus. Et
minus dedit mihi linguam eruditionis, vt sciam
oporteat sermonem dicere. Rectè ergo David
silentium sibi indixit perpetuum, sed custodiam.
Custodiam ergò cor nostrum, custodiamus os nostrum
cum nisi unicuique nostrum scriptum est^c: Separa-
tionem tuam spinis; & aurum, & argètum tuum
& ori tuo fac ostium, & vestem, & verbis tuis
& stateram. Possessio tua, mens tua est; aurum tuum
tuum est: argentum tuum, eloquium tuum est. Ergò
hanc possessionem, & circumuallato cogitatione
munito piis sollicitudinibus, ne in eam irruant &
ducant irrationabiles corporis passionibus; ne
sent motus graues; ne diripiant vindemiam eius
euntes viam. Custodi interiorum hominem tuum
eum quasi vilè negligere, ac fastidire, quia pretiosus
sessio est. Et merito pretiosa, cuius fructus non est
& temporalis, sed stabilis, atque æternæ salutis est.
Ergò possessionem tuam, vt sint tibi agri. Alliga
sensum tuum ne luxuriet, ne lasciuiat, & multiloqui-
cata sibi colligat. Sit restrictior, & ripis suis coarctatus.
Alliga sensum tuum, non sit remissus, ac defluus. Alliga
suas habenas mentis sobrietas, quibus regitur, & gub-
natur. Sit ori tuo ostium, vt claudatur vbi oportet
obseretur diligentius, ne quis in iracundiam excite-
cem tuam, & contumeliam rependas contumeliam.

*d Ambros. lib. 1.
off. cap. 3.*

*Hippocrates à
discipulis sac-
ramento ex-
torquet silen-
tium.*

D. verò Hieronymus ad Nepotianum de vita
corum scribens; Officij, inquit, tui est, non solum
castos seruare, sed & linguam. Nunquam de formi-
lierum disputes, nec, quid agatur in alia, domus alle-
te nouerit. Hippocrates adiurat discipulos suos
quam doceat, & in verba sua iurare compellit, vt
quet sacramento silentium, sermonem, incessum,

tum, moreſque præſcribit. Diu ante conſidera, quid loquendum, & adhuc tacens prouide, ne quid dixiſſe poenitear. Verba tua ponderet cogitatio, & lingue officium animi libra diſpenſet. Vnde ſcriptura dicit ^a: Argentum & aurum tuum conſta, & verbis tuis facito ſtateram, & franos ori tuo rectos. Et attende ne forte labaris lingua. Nunquam malum verbum de ore tuo procedat ^b. Et D. Ambroſius clericos ſuos docens ad alienas domos conſulandi, vel conuiuadi gratia non eſſe eundum: Quid, inquit ^c, nobis cum alienis domibus? Vna eſt domus (Eccleſiam intelligens) quæ omnes capit: illi potius ad nos veniant, qui nos requirunt. Quid nobis cum fabulis? Miniſterium altaribus Chriſti, non obſequium hominibus deferendum recepimus. Humiles nos eſſe decet, miſeres, manſuetos, graues, patientes, modum tenere in omnibus, vt nullum vitium eſſe in moribus, vel tacitus vultus, vel ſermo annuntiet. Tacere autem noſſe, quàm loqui difficilius eſt. Nam plerique loquuntur, cum tacere neſciant. Rarum, & puichrum eſt, tacere quenquam cum ſibi loqui nihil proſit ^d. Cum Catoni Vticenſi adhuc puero vitio daretur taciturnitas, dixit: Carpent taciturnitatem, modo vitam prodeunt. Tum demum abrumpan hoc meum ſilentium, cum ea loqui poterò, quæ ſunt indigna ſilentio. Et Xenocrates cum ſolus in conuiuio, ceteris multa garrimentibus, nihil diceret, interroganti, cur vnus omnium ſileret ^e: Quoniam, inquit, locutum fuiſſe poenituit aliquando; ſiluiſſe nunquam. Debemus enim, vt Cicero docet, conſiderare in omni re, quid aptum ſit, & conſentaneum temporì, & perſonæ; tum quid in dictis, factiſque dedecet ^f.

*Quanta cura
& ſollicitudine
ſit loquendum.*

a Eccl. 18.

*b Hieron. ad
Celam.
c lib. 1. off. cap.
20.*

Clerici, miniſterium altaribus, non hominibus deferendum receperunt. Clerici modum tenere debent in omnibus.

d lib. 1. cap. 1.

e vt refert Stephan. Belen. in ſua ſenten. volum.
Nil tacuiſſe nocet eſſe locutum.

f Ad Brutum.

SPECV.